

eCASE OM LAV HB VED BLODGIVNING

Casen kan være en repetisjon for studenter, etter å ha sett videoer for tapping av blodgivere på epraksis.no. Det blir stilt spørsmål underveis i casen, basert på teori fra video/undervisning, og til slutt skal student "konkludere" med hva som er best for pasienten.

Kvinne, 50 år kommer inn til blodbanken etter avtale for å gi blod. Hun blir tatt inn til samtale før blodgivning.

SPØRSMÅL: Før hver blodgivning blir blodgiver (ikke ny) stilt noen spørsmål. Hvilke av spørsmålene under er vanlig å stille? (flere riktige)

- Har du nylig brukt Paracet/Ibux? (RIKTIG)
- Har du nylig vært til lege/tannlege? (RIKTIG)
- Har du, eller evt. partner, vært på reise i utlandet? Dersom ja; når og hvor? (RIKTIG)
- Har du spist frokost i dag? (RIKTIG)
- Har du drukket kaffe eller energidrikk i dag? (FEIL)
- Har du fastet de siste tre timene? (FEIL)
- Har du fått tilstrekkelig med søvn i natt? (FEIL)

Etter å ha spurt pasienten de vanlige spørsmålene, sjekker du ferritin og Hb målt tidligere. Hb har da ligget på rundt 12,5 g/dl.

SPØRSMÅL: Hva er inklusjonskriteriet for Hb for kvinnelige blodgivere?

- Lik/over 12,5 g/dl (RIKTIG)
- Lik/under 12,5 g/dl
- Lik/under 14,5 g/dl
- Har ikke noe å si

Forrige gang kvinnen gav blod ble Hb målt til 12,5 g/dl. Blodgivning ble gjennomført ettersom kvinnen var komfortabel med dette. Hun hadde gitt blod med så lav Hb også tidligere. Ettersom pasient ligger i grenseområdet når det kommer til kravet for å kunne gi blod, er det i dette tilfellet ekstra viktig at Hb blir målt raskt etter at blodgivning starter, slik at man eventuelt kan avslutte tapping dersom Hb er lavere enn normalt.

Etter fullført intervju vises pasient til en ledig stol før vanlig tapping settes i gang. Når prøvetakingsposen med integrert nål og kanyleholder er full, sveises den av, før de 5 prøveglassene fylles.

SPØRSMÅL: Hvilke typer prøveglass benyttes ved blodgivning?

- PPT (RIKTIG)
- Na-citrat (FEIL)
- EDTA (RIKTIG)
- Serum (RIKTIG)
- Heparin (FEIL)

EDTA-røret tas så med for å måle Hb. Hb måles med HemoCue Hb 201+, og måles til 11,9 g/dL.

SPØRSMÅL: Hvordan ville du forholdt deg til denne situasjonen?

- Tapping avsluttes ikke, lav Hb vil ikke ha noen konsekvenser for blodgiver eller mottaker (FEIL)
- Tapping avsluttes (RIKTIG)
- Tapping avsluttes ikke, bruker bare pasientens plasma videre (FEIL)

Forklaring på siste spørsmål/konklusjon: Tapping avsluttes ettersom Hb til giveneren har falt under tillatt verdi. En tommelfingerregel er at dersom Hb er 0,5 under tillatt verdi på 12,5 g/dL skal tappingen avsluttes uansett.

NB! Blodgivere som tidligere har hatt Hb i grenseområdet skal i utgangspunktet måles Hb av før tapping blir satt i gang (dette ble ikke gjort i dette tilfellet). Dette gjøres for å sjekke at ikke Hb har falt siden sist, og for å forsikre at blodgiving er trygt for blodgiver.

Referanse:

Krav for hemoglobin: <https://www.bioingenioren.no/fag/fag-i-praksis/eldre-artikler/jernstatus-hos-blodgivere-i-norge/>